

RF § 109 Mål och budget 2026-2028

Ärendenummer: RS 2025/7

Regionfullmäktiges beslut

- Driftbudget 2026 fastställs.
- Skattesatsen lämnas oförändrad på 33,60 kronor per 100 skattekrönor.
- Investeringsbudget 2026-2027 med investeringsplan 2028-2030 fastställs.
- Personalkostnadskompensationen 2026 fördelas med ett generellt påslag till samtliga nämnder.
- Internräntan 2026 är oförändrad och uppgår till 2,5 procent.
- Förslaget till regionfullmäktiges mål för 2026 godkänns.
- Återrapportering av uppdraget att ta fram ett samlat förslag till effektivisering 2026-2027 tas emot (RF 2025-02-17 § 4).
- Regionstyrelsen får i uppdrag att genomföra en översyn av Region Gotlands nämndstruktur. Uppdraget ska rapporteras till budgetberedningen våren 2026 och eventuell implementering ska kunna ske den 1 januari 2027.
- Regionstyrelsen får i uppdrag se över Region Gotlands representation i olika externa uppdrag. Uppdraget ska redovisas till budgetberedningen våren 2026.
- Regionstyrelsen får i uppdrag att ta fram en folkbildningsstrategi/handlingsplan. Uppdraget syftar till att ge en långsiktig plan för Region Gotlands arbete för folkbildningen på Gotland och hur koordinering och samhandling mellan folkbildningens aktörer och det offentliga kan stärkas. Uppdraget redovisas hösten 2026.
- Regionstyrelsen får i uppdrag att genomföra en översyn och analys av resursfördelningsmodellerna för barn- och utbildningsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, socialnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden. Uppdraget syftar till att säkerställa att modellerna är ändamålsenliga och träffsäkra utifrån de behov som modellerna ska säkerställa. Uppdraget redovisas i samband med budgetberedningen våren 2026.
- Tekniska nämnden får i uppdrag att analysera utbyggnaden av vatten och avlopp avseende kapacitet för utbyggnad, utbyggnadens påverkan på VA-taxor samt hur VA-utbyggnaden möjliggör för nybyggnation. Uppdraget syftar till att ge förslag på en investeringsplan som är realistisk, genomförbar och hållbar utifrån både Region Gotlands och gotlänningars möjlighet att finansiera investeringen. Uppdraget avseende taxa redovisas i samband med budgetavstämningen hösten 2025. Övriga delar av uppdraget redovisas i samband med budgetberedningen våren 2026.

- Regionstyrelsen får i uppdrag att genomföra en översyn av konstuppdraget i sin helhet. Uppdraget syftar till att ge förslag på en långsiktig struktur som säkerställer en god tillgång och utveckling av konst på Gotland. Uppdraget redovisas till budgetberedningen våren 2026.
- Tekniska nämnden får i uppdrag att se över modellen för prispåslag kopplat till varuförsörjningen och ge förslag på modell som säkrar en stabil finansiering med större förutsägbarhet och lägre volatilitet för beställarna. Uppdraget redovisas i samband med budgetberedningen våren 2026.
- Regionstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett förslag till traineeprogram som omfattar Region Gotlands olika verksamheter. Uppdraget syftar till att stärka kopplingen mellan utbildningssektorn och Region Gotland och att skapa förutsättningar för en förstärkt kompetensförsörjning. Uppdraget redovisas våren 2026.
- Regionstyrelsen får i uppdrag att se över styrkor och utmaningar i hemsjukvården idag samt utreda om hemsjukvårdens hemvist framåt bör finnas hos socialnämnden eller hälso- och sjukvårdsnämnden, utifrån både patientnytta och effektivitet. Uppdraget återrapporteras till budgetberedningen 2026.
- Regionstyrelsen och miljö- och byggnämnden får i uppdrag att presentera en långsiktig modell för finansiering av mark- och exploateringsverksamheten i syfte att balansera kostnader och intäkter över år. Uppdraget återrapporteras till budgetberedningen 2026.
- Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda vad som behövs för att läsa-, skriva- och räknagarantin ska uppnås hos de elever i lågstadiet som omfattas av garantin samt vad som behövs för att öka matematik-, läs- och skrivförmågan hos barnen i mellanstadiet så att i princip alla elever når målen för årskurs sex.

Reservationer

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslut om driftbudget till förmån för Johan Malmros (C) yrkande om driftbudget: Lars Thomsson (C), Eva Ahlin (C), Stefan Nypelius (C), Bibbi Olsson (C), Karl-Johan Boberg (C), Gunnel Lindby (C), Johan Malmros (C), Anna Andersson (C), Björn Dahlström (C), Abdulalim Alkatea (C), Hilda Glansholm (C), Ulf Hammarlund (C), Ingrid Engström (C), Sara Lidqvist (KD), Gisela Wood (L) och Aina Mattsson (L).

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslut om investeringsbudget och investeringsplan till förmån för Johan Malmros (C) yrkande om investeringsbudget och investeringsplan: Lars Thomsson (C), Eva Ahlin (C), Stefan Nypelius (C), Bibbi Olsson (C), Karl-Johan Boberg (C), Gunnel Lindby (C), Johan Malmros (C), Anna Andersson (C), Björn Dahlström (C), Abdulalim Alkatea (C), Hilda Glansholm (C), Ulf Hammarlund

(C), Ingrid Engström (C), Sara Lidqvist (KD), Gisela Wood (L) och Aina Mattsson (L).

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslut att avslå Eva Ahlins (C) yrkanden gällande regionfullmäktiges mål: Lars Thomsson (C), Eva Ahlin (C), Stefan Nypelius (C), Bibbi Olsson (C), Karl-Johan Boberg (C), Gunnel Lindby (C), Johan Malmros (C), Anna Andersson (C), Björn Dahlström (C), Abdulalim Alkatea (C), Hilda Glansholm (C), Ulf Hammarlund (C), Ingrid Engström (C), Sara Lidqvist (KD), Gisela Wood (L) och Aina Mattsson (L).

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslut att bifalla regionstyrelsens förslag till uppdrag nr 9: Sara Lidqvist (KD).

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslut att bifalla regionstyrelsens förslag till uppdrag nr 9 och 10: Lars Thomsson (C), Eva Ahlin (C), Stefan Nypelius (C), Bibbi Olsson (C), Karl-Johan Boberg (C), Gunnel Lindby (C), Johan Malmros (C), Anna Andersson (C), Björn Dahlström (C), Abdulalim Alkatea (C), Hilda Glansholm (C), Ulf Hammarlund (C), Ingrid Engström (C).

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslut att avslå Johan Malmros (C) yrkande om uppdrag: Lars Thomsson (C), Eva Ahlin (C), Stefan Nypelius (C), Bibbi Olsson (C), Karl-Johan Boberg (C), Gunnel Lindby (C), Johan Malmros (C), Anna Andersson (C), Björn Dahlström (C), Abdulalim Alkatea (C), Hilda Glansholm (C), Ulf Hammarlund (C), Ingrid Engström (C), Sara Lidqvist (KD), Gisela Wood (L) och Aina Mattsson (L).

Sammanfattning

Regionstyrelsen har beslutat om en drift- och investeringsbudget där det budgeterade resultatet 2026 uppgår till 75 miljoner kronor (mnkr).

Resursfördelningsmodellerna har beaktats samtliga år och utgår från befolkningsprognosen från mars 2025. För 2026 innebär det en ramökning till nämnderna på totalt 81 mnkr. Resurser tillförs gymnasieskolan, äldreomsorgen och hälso- och sjukvården och resurser minskas inom förskola och grundskola.

I förslaget budgeteras en generell personalkostnadskompensation till nämnderna på 130 mnkr vilket motsvarar ”märket” på 3,0 procent.

Ramtillskott för interna prisökningar och externa avtal har budgeterats med 71 mnkr 2026. Ramtillskott för övriga kostnadsökningar och särskilda satsningar uppgår till 106 mnkr 2026. Totalt äskade nämnderna om 212 mnkr i ramtillskott utöver externa avtal, interna priser och resursfördelningsmodeller.

Totalt tillförs nämnderna 372 mnkr i budgeten 2026 vilket motsvarar 5,4 procents ökning.

Inga ytterligare effektiviseringar föreslås. Regiondirektören har haft i uppdrag att till budgetberedningen ta fram ett samlat förslag till effektivisering 2026-2027. Eftersom nämndernas underskott är stort krävs i första hand åtgärder för att inte överskrida den beslutade budgeten.

Investeringsbudgeten uppgår 2026 till totalt 869 mnkr varav investeringar i skattefinansierad verksamhet till 528 mnkr. 2027 uppgår investeringsbudgeten till totalt till 926 mnkr varav investeringar i skattefinansierad verksamhet till 566 mnkr. Den här investeringsnivån är för hög för att klara att finansiera med egna medel.

Räntekostnader har beräknats utifrån ett antagande om att låneskulden ökar med 300 miljoner kronor per år och en genomsnittsränta på 2,5 procent. Ingen utdelning från Gotlands Energi AB har tagits upp under planperioden. Reavinster inklusive exploateringsinkomster är beräknade till 40 mnkr år 2026 och 2027 och 20 mnkr 2028.

Internräntan föreslås vara oförändrad, 2,5 %, 2026. Utgångspunkten är att internräntan ska motsvara regionens långsiktiga externa upplåningskostnad.

För att styra och prioritera fastställer regionfullmäktige årligen mål för nämnder och bolag. Nämnder och bolag ansvarar inför regionfullmäktige att verkställa målen. Regionfullmäktiges mål tas fram genom att nämnderna föreslår verksamhetsnära mål som utgår från nämndens uppdrag. Koncerngemensamma mål är mål där fler nämnder och bolag är ansvariga och där regionstyrelsen har ansvaret att både föreslå mål och att hålla ihop och samordna arbetet.

I samband med arbetet med mål och budget 2027-2029 ska en utvärdering av den nya styrmodellen genomföras. Utvärderingen kommer även att inkludera målen och processen för framtagandet av dessa.

De mål som regionstyrelsen föreslår ska godkännas av regionfullmäktige är följande.

Förslag på mål	Berörd nämnd/ bolag
Andelen medarbetare inom Region Gotland som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska årligen förbättras	Samtliga nämnder och GotlandsHem

Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024- 2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 procent per år	Samtliga nämnder och GotlandsHem
Öka antalet invånare i ålder 20-64 med minst 1 000 till mandatperiodens slut	Samtliga nämnder och GotlandsHem
Region Gotland har en myndighetsutövning, i förhållande till företag, där nöjdhetsindex ökar årligen per myndighetsområde och är högre än rikssnittet år 2027	Regionstyrelsen, tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden
Region Gotland ska stärka sin förmåga att upprätthålla kritiska verksamheter under minst två veckor vid fredstida kriser och höjd beredskap	Samtliga nämnder och GotlandsHem
Andelen barn och unga, personer med funktionsnedsättning samt personer 65 år och äldre som rör sig minst 1 timme/dag ska öka årligen och med totalt 10 procent under perioden 2024-2027	Regionstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och socialnämnden
Öka andelen barn och unga (0-18 år) som upplever kultur årligen och med totalt 10 procent under perioden 2024-2027	Regionstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Öka andelen mat som äts upp i skolrestaurangerna genom att minska svinnet årligen och med totalt 25 procent under perioden 2024-2027	Regionstyrelsen
Under perioden 2024-2027 ska andelen ekologiska livsmedelsinköp öka. Målet är att andelen år 2027 ska vara 40 procent. Målet för 2026 är att ligga kvar på samma nivå som 2025	Regionstyrelsen
Samtliga individer i akut behov av hjälp ska nås av räddningstjänsten inom 30 minuter	Regionstyrelsen
Andelen individer i akut behov av hjälp som nås av räddningstjänsten inom 15 minuter ska årligen uppgå till 60 procent	Regionstyrelsen
Räddningstjänstens tillsynstillfällen av publika lokaler och övriga verksamheter uppgår till 200/år, under perioden 2024-2027	Regionstyrelsen

Andelen utbildade undersköterskor/stödassistenter i äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade ska öka årligen och vara minst 75 procent år 2027	Socialnämnden
Sjukfrånvaron inom äldreomsorgen ska minska årligen och totalt med 40 procent under perioden 2024 – 2027	Socialnämnden
Andelen nöjda brukare i gruppbostad LSS ska öka årligen under perioden 2024-2027. Målet är att andelen nöjda år 2027 ska vara 80 procent	Socialnämnden
Andelen som upplever ett bra och respektfullt bemötande i mottagande av socialnämndens tjänster och insatser ska öka årligen och uppgå till 100 procent år 2027	Socialnämnden
Kostnaderna för inhyrd personal ska minska årligen och uppgå till max 5 procent av personalkostnaderna år 2027	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Genom ett kvalitativt och effektivt omhändertagande på alla vårdnivåer, ska den genomsnittliga beläggningen i slutenvården vara 85-90 procent	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Andelen som har förtroende för vårdcentralerna på Gotland ska öka årligen och vara minst 75 procent år 2027	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Patientens upplevelse av kontinuitet och koordinering i primärvården ska öka årligen och vara minst i nivå med riket år 2027	Hälso- och sjukvårdsnämnden
Andelen elever i årskurs 9 som uppnår behörighet till gymnasieskolan ska öka med 0,5 procentenheter per år under perioden 2024-2027	Barn- och utbildningsnämnden
Andelen behörig pedagogisk personal inom nämndens verksamheter ska öka årligen under perioden 2024-2027	Barn- och utbildningsnämnden
Likvärdigheten inom grundskolan ska öka årligen under perioden 2024-2027	Barn- och utbildningsnämnden

Andelen elever som skattar gott psykiskt välbefinnande ska öka årligen med 0,5 procentenheter under perioden 2024-2027	Barn- och utbildningsnämnden
Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan med examen inom 4 år ska öka årligen och med minst 5 procentenheter till 2027	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan som i elevenkäten svarar ”mycket bra” eller ”bra” på frågan ”Hur mår du rent allmänt”, ska öka årligen och med minst 4 procentenheter till 2027	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Andelen invånare 16–29 år som varken arbetar eller studerar ska minska årligen och med minst 1 procentenhet till 2027	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Andelen invånare 25–64 år med gymnasial utbildning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Andelen utrikesfödda 20-64 år med egen försörjning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027	Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Minska mängden tidningar och förpackningar i hushållens restavfall årligen och med totalt 25 kilo per hushåll under perioden 2024-2027	Tekniska nämnden
Minska vattenförbrukningen per person årligen och med totalt 20 procent per person under perioden 2024-2027	Tekniska nämnden
Öka kollektivtrafikens marknadsandel årligen för att nå 10 procent år 2027	Tekniska nämnden
Möjliggöra för minst 500 bostäder per år på hela Gotland under perioden 2024-2027	Miljö- och byggnämnden
Andelen årsredovisningar som behöver kompletteras ska vara högst 40 procent under 2026	Överförmyndarnämnden
Antalet nya ställföreträdare som inte har anknytning till sin huvudman, ska öka under 2026 jämfört med 2025	Överförmyndarnämnden
Antalet digitalt inlämnade års- eller sluträkningar ska öka med minst 40 under 2026 jämfört med 2025	Överförmyndarnämnden

Patientnämnden ska medverka i minst 5 samverkansmöten med berörda vårdgivare årligen under perioden 2024-2027	Patientnämnden
En nyproduktion av minst 300 bostäder ska ha påbörjats under perioden 1 januari 2024 till 31 december 2027, varav minst två projekt ska genomföras utanför Visby. Påbörjad nyproduktion räknas från det att ansökan om bygglov är inlämnad till Region Gotland.	GotlandsHem
Vid utgången av år 2027 ska bolaget påvisa en positiv utveckling av driftnettot.	GotlandsHem
Vid utgången av år 2027 ska bolaget påvisa följsam prognos och plan för att nå en avkastning på totalt kapital om 4 procent och soliditet om 25 procent i enlighet med tioårsplanen.	GotlandsHem

Bedömning

God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service den konsumerar, så att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat. Verksamhetsperspektivet tar sikte på regionens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

För att möta hälso- och sjukvårdens snabbt ökade behov har Region Gotland över tid omfördelat stora resurser från övriga delar av verksamheten. Det har lett till en obalans som påverkat förutsättningarna för den offentligt finansierade servicen på ön. Region Gotland är en för liten region för att ensam bära kostnaderna för sin hälso- och sjukvård. Det strukturella underskottet som kan härledas till ö-faktorn i hälso- och sjukvården beräknades under 2023 till cirka 300 miljoner kronor per år.

Uljämningskommitténs förslag till nytt inkomst- och kostnadsutjämnningssystem är ett steg i rätt riktning men räcker inte för att kompensera för ö-faktorn.

Hur kommundelen och regiondelens ekonomi skulle kunna delas upp har utretts i en ny konsultutredning. Resultatet visar att med en skattesats på 11,35 kronor för regiondelen och 22,25 kronor för kommundelen så överstiger regiondelens kostnader de intäkter som avser regionen i form av skatteintäkter, utjämningsbidrag och övriga generella och riktade statsbidrag. Slutsatsen är att kommunen finansierar regionen.

Den exceptionella ekonomiska situation som drabbat kommuner och regioner med lågkonjunktur, hög inflation och minskade statsbidrag har försämrat även Region Gotlands ekonomi med sjunkande soliditet och ökad låneskuld som följd. De ekonomiska förutsättningarna för planperioden 2026-2028 är mer gynnsamma även om osäkerheten är fortsatt stor till följd av hot om ökade tullar och ett eventuellt handelskrig. Samtidigt finns ett omvärldstryck i form av klimatanpassning, förändrad demografi och säkerhet och beredskap som behöver hanteras även ekonomiskt.

Enligt prognosen i delårsrapport 1 blir balanskravsresultatet 2025 negativt med 29 miljoner kronor. Nämndernas budgetavvikelse är -130 mnkr. Prognosen pekar på en tydlig obalans i nämnderna. Ett stabilt ekonomiskt läge utgår från att nämnderna klarar sitt uppdrag inom den beslutade budgetramen. Fortsatta åtgärder behövs för att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramarna.

I budgeten för 2026 ges nämnderna ett tillskott på 372 miljoner kronor vilket motsvarar en ökning på 5,4 procent. Den största delen av tillskottet avser personalkostnadskompensation, demografi och medicinteknisk utveckling samt externa avtal. Det innebär att trots ökade ramar så behöver mycket av nästa års kostnadsökningar och ambitionsökningar hanteras genom omprioritering inom befintlig budgetram.

De finansiella målen avseende resultat, självfinansieringsgrad av investeringar samt soliditet kommer inte uppnås under planperioden utifrån de nu kända förutsättningarna. Låneskulden kommer att öka och sannolikt överskrida målet på en skuld på max 15 % av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag.

Det budgeterade resultatet i resultatplanen för 2028 är negativt. Det saknas cirka 250 mnkr för att komma upp i ett resultat på målnivån 2 procent av skatteintäkter och bidrag. För att kunna investera i den takt som planeras behöver resultatet ligga på minst den nivån.

Det är av stor vikt att nämnderna väger in kostnadsaspekten vid verksamhetsplaneringen. Flera av målen är kostnadsdrivande då aktiviteter för att nå måluppfyllelse kräver ökade resurser. Vid konflikt mellan beslutade prioriteringar och mål och de ekonomiska resurserna är de ekonomiska resurserna överordnade. Ekonomin är den restriktion som sätter gränser för måluppfyllelsen och verksamhetens inriktning och omfattning. Nämnden har ansvar för att snarast rapportera om den inte kan uppfylla de mål och åtaganden som regionfullmäktige beslutat om.

Ärendets behandling under mötet

Anförande hålls av Meit Fohlin (S), Johan Malmros (C), Andreas Unger (M), Lars Engelbrektsson (SD), Saga Carlgren (V), Maya Arfvidson (MP), Sara Lidqvist (KD), Gisela Wood (L), Oscar Lindster (S), Martin Nilsson (MP), Linda Wagenius (V), Mariette Nicander (M), Lars Thomsson (C), Peter Jankert

(V), Pieter Barnard (V), Eva Ahlin (C), Per Edman (V), Håkan Ericsson (S), Micke Seid (MP), Filip Reinhag (S), Rolf Öström (M), Victoria Öjefors Quinn (V) och Stefan Nypelius (C).

Driftbudget

Meit Fohlin (S) tillstyrker regionstyrelsens förslag till driftbudget enligt förslag från S och M som visar på en budget med beräknat resultat om 75,4 miljoner kronor. **Se bilaga 1.** I detta instämmer Andreas Unger (M), Oscar Lindster (S), Mariette Nicander (M), Håkan Ericsson (S), Filip Reinhag (S) och Rolf Öström (M).

Johan Malmros (C) yrkar på driftbudget enligt förslag från C, KD och L som visar på en budget med beräknat resultat om 62,5 miljoner kronor.

Se bilaga 2. I detta instämmer Sara Lidqvist (KD), Gisela Wood (L), Lars Thomsson (C) och Eva Ahlin (C).

Saga Carlgren (V) yrkar på en driftbudget enligt förslag från V som visar på en budget med beräknat resultat om 62 miljoner kronor. **Se bilaga 3.** I detta instämmer Linda Wagenius (V), Peter Jankert (V), Pieter Barnard (V), Per Edman (V) och Victoria Öjefors Quinn (V).

Maya Arfvidson (MP) yrkar på en driftbudget enligt förslag från MP som visar på en budget med beräknat resultat om 31,75 miljoner kronor. **Se bilaga 4.** I detta instämmer Micke Seid (MP).

Lars Engelbrektsson (SD) yrkar på en driftbudget enligt förslag från SD som visar på en budget med beräknat resultat om 211,4 miljoner kronor.

Se bilaga 5.

Lars Engelbrektsson (SD) yrkar avslag till regionstyrelsens förslag till driftbudget.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag, Johan Malmros (C) yrkande, Saga Carlgren (V) yrkande, Maya Arfvidson (MP) yrkande och Lars Engelbrektssons (SD) yrkande och finner att regionstyrelsens förslag till driftbudget bifalls. Votering begärs.

Ordförande utser regionstyrelsens förslag till huvudförslag i omröstningen. För att utse motförslag till huvudförslaget ställer ordförande proposition på Johan Malmros (C) yrkande, Saga Carlgren (V) yrkande, Maya Arfvidson (MP) yrkande och Lars Engelbrektssons (SD) yrkande och finner att Johan Malmros (C) yrkande om driftbudget enligt förslag från C-KD-L utses som motförslag.

Som propositionsordning i omröstningen gäller ja-röst för att bifalla regionstyrelsens förslag till driftbudget och nej-röst för att bifalla Johan Malmros (C) yrkande om driftbudget. Omröstningen ger 37 ja-röster och 17 nej-röster. 16 ledamöter avstår och 1 ledamot är frånvarande. **Av bilaga 6 framgår hur var och en har röstat.**

Ordförande finner att regionfullmäktige beslutar om driftbudget i enlighet med regionstyrelsens förslag.

Reservation

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslut om driftbudget till förmån för Johan Malmros (C) yrkande om driftbudget enligt förslag från C-KD-L: Lars Thomsson (C), Eva Ahlin (C), Stefan Nypelius (C), Bibbi Olsson (C), Karl-Johan Boberg (C), Gunnel Lindby (C), Johan Malmros (C), Anna Andersson (C), Björn Dahlström (C), Abdulalim Alkatea (C), Hilda Glansholm (C), Ulf Hammarlund (C), Ingrid Engström (C), Sara Lidqvist (KD), Gisela Wood (L) och Aina Mattsson (L).

Driftbudget 2026		Belopp, (mnkr)
Personalkostnadskompensation		
Generell personalkostnadskompensation 3 %		130,00
Summa personalkostnadskompensation		130,00
Resursfördelningsmodeller		
Resursfördelningsmodell BUN		-25,40
Resursfördelningsmodell GVN		20,40
Resursfördelningsmodell SON		29,20
Resursfördelningsmodell HSN		56,60
Summa resursfördelningsmodell		80,80
Externa avtal och interna prishöjningar		
Externa avtal		44,30
Interna priser regionstyrelseförvaltningen		5,40
Interna priser teknikförvaltningen (försörjningsavdelningen)		3,60
Förändring internhyra (3,6 %)		16,20
Driftskostnader exploatering		1,10
Summa externa avtal och interna priser		70,60
Ramtillskott		
Regionstyrelsen	Utveckling AI	0,50
Regionstyrelsen	IT	4,00
Regionstyrelsen	Drift ishallar Hemse och Slite	1,50
Regionstyrelsen	Drift och hyra fritidsanläggningar	0,50
Regionstyrelsen	Räddningstjänsten	3,00
Regionstyrelsen	Energicentrum/ energirådgivning	0,16
Tekniska nämnden	Särskild kollektivtrafik	5,00
Tekniska nämnden	Utökade resurser exploatering och ökat bostadsbyggande	1,60

Tekniska nämnden	Skötsel av klintkanten Visby innerstad	0,30
Tekniska nämnden	Kapitalkostnader samhällsprojekt	9,00
Miljö- och byggnämnden	Bygglov - effektivitet och förstärkning	3,00
Miljö- och byggnämnden	PM10 och alkoholhantering	1,00
Miljö- och byggnämnden	VA-rådgivare	0,40
Miljö- och byggnämnden	Exploatering och samhällsbyggnad	7,70
Barn- och utbildningsnämnden	Förskola förstärkning	7,90
Barn- och utbildningsnämnden	Grundskola inkl. anpassad skola	13,00
Barn- och utbildningsnämnden	Barn- och elevhälsan	1,40
Barn- och utbildningsnämnden/Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Säkerhet och beredskap, skolorganisationen	1,00
Barn- och utbildningsnämnden	Skolbibliotek	2,50
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Folkhögskolan, Enter	0,70
Socialnämnden	Inrätta stödboende skadligt bruk oberoende	9,40
Socialnämnden	Avhopparverksamhet	2,00
Hälso- och sjukvårdsnämnden	Nytt journalsystem - kvalitet i införande	10,00
Hälso- och sjukvårdsnämnden	Hyra Havspaviljongen	10,40
Regionstyrelsen	Antagande och implementering av nytt stödsystem på fritid som rådet	3,15
Regionstyrelsen	Verksamhetsstöd för genomförande av Island Games 2031	0,70
Regionstyrelsen	Finansiering arbetsmodell för landsbygdsutveckling	0,90
Regionstyrelsen	Beslut om verksamhetsbidrag ur näringslivsanslaget och näringslivsanslagets totala utrymme	3,90
Regionstyrelsen	Implementering av digital inflyttarservice och gotland.com i ordinarie verksamhet	1,00
Summa ramtillskott		105,61

Reavinster och exploatering	-20,00
Summa förändring budget 2026	367,00
Budgeterat resultat 2026	75,40

Skattesats

Meit Fohlin (S) tillstyrker regionstyrelsens förslag att skattesatsen lämnas oförändrad. I detta instämmer Andreas Unger (M), Sara Lidqvist (KD), Gisela Wood (L), Oscar Lindster (S), Mariette Nicander (M), Eva Ahlin (C), Filip Reinhag (S) och Rolf Öström (M).

Saga Carlgren (V) yrkar att skattesatsen höjs med 50 öre till 34,10 öre per skattekrona. I detta instämmer Linda Wagenius (V), Peter Jankert (V), Pieter Barnard (V), Per Edman (V) och Victoria Öjefors Quinn (V).

Maya Arfvidson (MP) yrkar att skattesatsen höjs med 25 öre till 33,85 öre per skattekrona. I detta instämmer Micke Seid (MP).

Sara Lidqvist (KD) yrkar avslag till Saga Carlgrens (V) och Maya Arfvidsons (MP) yrkanden om höjning av skattesatsen. I detta instämmer Gisela Wood (L) och Eva Ahlin (C).

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag, Saga Carlgrens (V) yrkande och Maya Arfvidsons (MP) yrkande och finner att regionstyrelsens förslag att lämna skattesatsen oförändrad bifalls.

Investeringsbudget 2026-2027 och investeringsplan 2028-2030

Meit Fohlin (S) tillstyrker regionstyrelsens förslag till investeringsbudget 2026-2027 med investeringsplan 2028-2030 enligt förslag från S och M. **Se bilaga 7.** I detta instämmer Andreas Unger (M), Saga Carlgren (V), Oscar Lindster (S), Mariette Nicander (M), Filip Reinhag (S), Rolf Öström (M) och Victoria Öjefors Quinn (V).

Johan Malmros (C) yrkar på investeringsbudget 2026-2027 med investeringsplan 2028-2030 enligt förslag från C, KD och L. **Se bilaga 8.** I detta instämmer Sara Lidqvist (KD), Gisela Wood (L), Lars Thomsson (C) och Eva Ahlin (C).

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag och Johan Malmros (C) yrkande och finner att regionstyrelsens förslag om investeringsbudget och investeringsplan bifalls.

Reservation

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslut om investeringsbudget och investeringsplan till förmån för Johan Malmros (C)

yrkande: Lars Thomsson (C), Eva Ahlin (C), Stefan Nypelius (C), Bibbi Olsson (C), Karl-Johan Boberg (C), Gunnel Lindby (C), Johan Malmros (C), Anna Andersson (C), Björn Dahlström (C), Abdulalim Alkatea (C), Hilda Glansholm (C), Ulf Hammarlund (C), Ingrid Engström (C), Sara Lidqvist (KD), Gisela Wood (L) och Aina Mattsson (L).

Regionfullmäktiges mål

Meit Fohlin (S) tillstyrker regionstyrelsens förslag till mål för regionfullmäktige. I detta instämmer Andreas Unger (M), Saga Carlgren (V), Oscar Lindster (S), Mariette Nicander (M), Filip Reinhag (S), Rolf Öström (M) och Victoria Öjefors Quinn (V).

Eva Ahlin (C) yrkar att ett nytt mål fastställs om att andelen närproducerade livsmedel i Region Gotlands kök ska öka med 10 procent under år 2026. I detta instämmer Sara Lidqvist (KD) och Gisela Wood (L).

Eva Ahlin (C) yrkar att nuvarande mål om att öka andelen ekologiska livsmedel ändras till att målet är att behålla nuvarande nivå. I detta instämmer Sara Lidqvist (KD) och Gisela Wood (L).

Ordförande ställer proposition på Eva Ahlins (C) yrkanden och finner att yrkandena avslås. Votering begärs.

Som propositionsordning i omröstningen gäller ja-röst för avslag till Eva Ahlins (C) yrkanden och nej-röst för bifall till Eva Ahlins (C) yrkanden. Omröstningen ger 51 ja-röster och 18 nej-röster. 1 ledamöter avstår och 1 ledamot är frånvarande. **Av bilaga 9 framgår hur var och en har röstat.**

Ordförande finner att regionfullmäktige beslutar att avslå Eva Ahlins (C) yrkanden.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag om regionfullmäktiges mål år 2026 och finner att det bifalls.

Reservation

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslut att avslå Eva Ahlins (C) yrkanden gällande regionfullmäktiges mål: Lars Thomsson (C), Eva Ahlin (C), Stefan Nypelius (C), Bibbi Olsson (C), Karl-Johan Boberg (C), Gunnel Lindby (C), Johan Malmros (C), Anna Andersson (C), Björn Dahlström (C), Abdulalim Alkatea (C), Hilda Glansholm (C), Ulf Hammarlund (C), Ingrid Engström (C), Sara Lidqvist (KD), Gisela Wood (L) och Aina Mattsson (L).

Uppdrag

Yrkanden om uppdrag

Meit Fohlin (S) tillstyrker regionstyrelsens förslag till följande uppdrag:

1. Regionstyrelsen får i uppdrag att genomföra en översyn av Region Gotlands nämndstruktur. Uppdraget ska rapporteras till budgetberedningen våren 2026 och eventuell implementering ska kunna ske den 1 januari 2027.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag se över Region Gotlands representation i olika externa uppdrag. Uppdraget ska redovisas till budgetberedningen våren 2026.
3. Regionstyrelsen får i uppdrag att ta fram en folkbildningsstrategi/handlingsplan. Uppdraget syftar till att ge en långsiktig plan för Region Gotlands arbete för folkbildningen på Gotland och hur koordinering och samhandling mellan folkbildningens aktörer och det offentliga kan stärkas. Uppdraget redovisas hösten 2026.
4. Regionstyrelsen får i uppdrag att genomföra en översyn och analys av resursfördelningsmodellerna för barn- och utbildningsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, socialnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden. Uppdraget syftar till att säkerställa att modellerna är ändamålsenliga och träffsäkra utifrån de behov som modellerna ska säkerställa. Uppdraget redovisas i samband med budgetberedningen våren 2026.
5. Tekniska nämnden får i uppdrag att analysera utbyggnaden av vatten och avlopp avseende kapacitet för utbyggnad, utbyggnadens påverkan på VA-taxor samt hur VA-utbyggnaden möjliggör för nybyggnation. Uppdraget syftar till att ge förslag på en investeringsplan som är realistisk, genomförbar och hållbar utifrån både Region Gotlands och gotlänningars möjlighet att finansiera investeringen. Uppdraget avseende taxa redovisas i samband med budgetavstämningen hösten 2025. Övriga delar av uppdraget redovisas i samband med budgetberedningen våren 2026.
6. Regionstyrelsen får i uppdrag att genomföra en översyn av konstuppdraget i sin helhet. Uppdraget syftar till att ge förslag på en långsiktig struktur som säkerställer en god tillgång och utveckling av konst på Gotland. Uppdraget redovisas till budgetberedningen våren 2026.
7. Tekniska nämnden får i uppdrag att se över modellen för prispåslag kopplat till varuförsörjningen och ge förslag på modell som säkrar en stabil finansiering med större förutsägbarhet och lägre volatilitet för beställarna. Uppdraget redovisas i samband med budgetberedningen våren 2026.
8. Regionstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett förslag till traineeprogram som omfattar Region Gotlands olika verksamheter. Uppdraget syftar till att stärka kopplingen mellan utbildningssektorn och Region Gotland och att skapa förutsättningar för en förstärkt kompetensförsörjning. Uppdraget redovisas våren 2026.

9. Regionstyrelsen får i uppdrag att se över styrkor och utmaningar i hemsjukvården idag samt utreda om hemsjukvårdens hemvist framåt bör finnas hos socialnämnden eller hälso- och sjukvårdsnämnden, utifrån både patientnytta och effektivitet. Uppdraget återrapporteras till budgetberedningen 2026.
10. Regionstyrelsen och miljö- och byggnämnden får i uppdrag att presentera en långsiktig modell för finansiering av mark- och exploateringsverksamheten i syfte att balansera kostnader och intäkter över år. Uppdraget återrapporteras till budgetberedningen 2026.
11. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda vad som behövs för att läsa-, skriva- och räknagarantin ska uppnås hos de elever i lågstadiet som omfattas av garantin samt vad som behövs för att öka matematik-, läs- och skrivförmågan hos barnen i mellanstadiet så att i princip alla elever når målen för årskurs sex.

I Meit Fohlins (S) tillstyrkande av regionstyrelsens förslag till uppdrag instämmer Andreas Unger (M), Oscar Lindster (S), Mariette Nicander (M), Filip Reinhag (S) och Rolf Öström (M).

Sara Lidqvist (KD) tillstyrker regionstyrelsens förslag till uppdrag nr 2. I detta instämmer Gisela Wood (L).

Saga Carlgren (V) tillstyrker regionstyrelsens förslag till uppdrag nr 11. I detta instämmer Johan Malmros (C), Linda Wagenius (V), Peter Jankert (V), Pieter Barnard (V), Per Edman (V) och Victoria Öjefors Quinn (V).

Johan Malmros (C) yrkar avslag till regionstyrelsens förslag till uppdrag nr 9 och 10.

Sara Lidqvist (KD) yrkar avslag till regionstyrelsens förslag till uppdrag nr 9. I detta instämmer Gisela Wood (L).

Johan Malmros (C) yrkar på följande uppdrag:

1. Regiondirektören får i uppdrag att leda ett samlat förändringsarbete för att säkerställa Region Gotlands långsiktiga ekonomiska balans och hållbarhet i både kvalitet och arbetsmiljö. Arbetet ska inkludera en översyn av uppdrag, kostnadsstrukturer och verksamhetens omfattning, och ske i nära samverkan med medarbetare, fackliga organisationer, civilsamhället och invånare. Uppdraget ska resultera i en långsiktig plan för framtidens organisation som ska vara väl förankrad och byggd på tillit, ansvar och utveckling.
2. Regiondirektören får i uppdrag att säkerställa att arbetsmiljö, ledarskap och medarbetarfrågor blir strategiska frågor som följs upp lika systematiskt som ekonomin. Uppdraget omfattar även att ta fram en regiongemensam handlingsplan för arbetsmiljö med tydliga mål, ansvarsfördelning och uppföljning, grundad i medarbetarenkäter och

- fackliga inspel. Arbetet ska stärka chefernas förutsättningar, öka delaktighet och skapa strukturer för att ta tillvara medarbetarnas idéer.
3. Regiondirektören får i uppdrag att ta fram en långsiktig plan för skolstrukturen på Gotland som stärker kvaliteten i undervisningen, skapar trygghet för familjer och gör det mer attraktivt att arbeta i skolor på hela Gotland. Planen ska bygga på tidig dialog med föräldrar, medborgare och medarbetare, samt anpassas efter förändrade elevunderlag och pröva nya arbetssätt och samordnade lösningar. Beslutsunderlaget ska vila på en bred samhällsanalys där både barns behov, kvaliteten i undervisningen och Gotlands långsiktiga utveckling vägs in.
 4. Regiondirektören får i uppdrag att utvärdera genomförbarheten av samhällsbyggnadsprojektet Visborg mot bakgrund av den rapport som ska presenteras hösten 2025. Projektet behöver ses över i termer av genomförbarhet på 5, 10 och 15 år samt i termer av vilka områden som ska tas in anspråk i vilken ordning.
 5. Regiondirektören får i uppdrag att undersöka de långsiktiga möjligheterna att anpassa Wisby Strand för fler scener och verksamheter än idag. Utredningen ska omfatta kontrakt, juridik och ekonomi och återrapporteras till budgetberedningen 2027.

I Johan Malmros (C) yrkande om uppdrag instämmer Sara Lidqvist (KD), Gisela Wood (L), Lars Thomsson (C) och Eva Ahlin (C).

Saga Carlgren (V) yrkar på följande uppdrag:

1. Att Region Gotland utreder hur förskoleorganisationen ska se ut så att man på bästa sätt når de pedagogiska målen för alla gotländska barn med beaktande av en god geografisk spridning.
2. Att Region Gotland utreder hur skolororganisationen ska se ut så att man på bästa sätt når de pedagogiska målen för alla gotländska barn med beaktande av en god geografisk spridning.
3. Att Region Gotland utreder hur samarbetet mellan förskola, grundskola och socialtjänsten ska utvecklas. Inte minst hitta bra former för stöd till familjer som behöver det för att barnen ska nå skolans kunskapsmål och god hälsa.
4. Att Region Gotland utreder hur en förstärkt grundbemanning skulle kunna införas inom de verksamheter som har höga sjuktal.
5. Att Region Gotland tar fram en modell för att öka medarbetarna och chefernas delaktighet i frågor om verksamhetsplanering och schemaläggning.
6. Att Region Gotland tar fram en plan för att komma tillrätta med löneskillnader mellan kvinnodominerade och mansdominerade yrken inom samma basintervall. Planen ska börja med de yrkesgrupper som idag har de lägsta lönerna.

I Saga Carlgrens (V) yrkande om uppdrag instämmer Linda Wagenius (V), Peter Jankert (V), Pieter Barnard (V), Per Edman (V) och Victoria Öjefors Quinn (V).

Lars Englebrektsson (SD) yrkar på följande uppdrag:

1. Regiondirektören får i uppdrag att redovisa alla anställda med titeln strateg, utvecklingsledare, förändringsledare eller likvärdig funktion. Målet är att minska dessa roller med minst 30 % före 2027.
2. Regiondirektören ges i uppdrag att tillsammans med barn- och utbildningsnämnden ta fram ett åtgärdsprogram för att minska administrationen för undervisande personal med minst 20 % till 2027. Det ska inkludera översyn av IT-system, dokumentationskrav och mötesstruktur.
3. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att säkerställa att alla gymnasiala och vuxenutbildningar har dokumenterad arbetsmarknadsrelevans. Nya utbildningar ska endast startas efter behovsanalys med lokal koppling.
4. Regiondirektören får i uppdrag att redovisa nyttjandegrad för samtliga lokaler kopplade till vuxen- och gymnasieutbildning. Överkapacitet ska leda till samlokalisering eller avveckling – inte ytterligare expansion.
5. Socialnämnden ges i uppdrag att bygga ut modellen med mobila vård- och omsorgsteam för äldre i ordinärt boende. Målet är att skapa ett alternativ till institutionsboende, där trygghet och kontinuitet prioriteras. Äldre ska inte behöva flytta från hemmet på grund av systemets oförmåga att möta behovet på plats.
6. Tekniska nämnden får i uppdrag att inom sex månader leverera en handlingsplan för vattenförsörjning på kort och lång sikt – inklusive översyn av vattenuttag, bevattning, återbruk, läckage och distributionssäkerhet.
7. Miljö- och byggnämnden får i uppdrag att kartlägga hinder för verksamhetsetablering i orter utanför Visby. Särskilt prioriterat är att möjliggöra verkstäder, förråd, föreningslokaler och serviceverksamhet i områden där planbrist förhindrar utveckling.
8. Kultur- och fritidsberedningen får i uppdrag att kartlägga hinder för barn- och ungdomsidrott i landsbygd och mindre orter. Där verksamhet hotas av lokalbrist, avstånd eller driftkostnader ska stöd riktas dit – inte till ytterligare centraliserade satsningar.

Maya Arfvidson (MP) yrkar på följande uppdrag:

1. Regionstyrelsen får i uppdrag att förbättra och säkra politisk förankring i ärendehantering kring kalktäktsansökningarna, så att regionen kan avge mer heltäckande svar på myndigheters begäran om regionens synpunkter.

2. Regionstyrelsen får i uppdrag att ta fram regler och kriterier för hur förvaltningarna årligen skall kunna ansöka om medel för klimat och miljöarbete, förslagsvis administrerat av Bidragsbyrån.
3. Regionstyrelsen får i uppdrag att ta fram en landsbygdsstrategi, vilken bland annat ska ge svar på hur Gotlands olika utvecklingsbolag kan stödjas och exempelvis på hur belysningen i mindre orter kan bevaras om de hotas av borttagning.

I Maya Arvidsons (MP) yrkande om uppdrag instämmer Micke Seid (MP).

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag till uppdrag nr 1-8 och 11 och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag till uppdrag nr 9 och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag till uppdrag nr 10 och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros (C) yrkande om uppdrag och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på Saga Carlgrens (V) yrkande om uppdrag och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på Lars Engelbrektssons (SD) yrkande om uppdrag och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på Maya Arfvidsons (MP) yrkande om uppdrag och finner att det avslås.

Reservation

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslut att bifalla regionstyrelsens förslag till uppdrag nr 9: Sara Lidqvist (KD).

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslut att bifalla regionstyrelsens förslag till uppdrag nr 9 och 10: Lars Thomsson (C), Eva Ahlin (C), Stefan Nypelius (C), Bibbi Olsson (C), Karl-Johan Boberg (C), Gunnel Lindby (C), Johan Malmros (C), Anna Andersson (C), Björn Dahlström (C), Abdulalim Alkatea (C), Hilda Glansholm (C), Ulf Hammarlund (C), Ingrid Engström (C).

Följande ledamöter reserverar sig mot regionfullmäktiges beslut att avslå Johan Malmros (C) yrkande om uppdrag: Lars Thomsson (C), Eva Ahlin (C), Stefan Nypelius (C), Bibbi Olsson (C), Karl-Johan Boberg (C), Gunnel Lindby (C), Johan Malmros (C), Anna Andersson (C), Björn Dahlström (C), Abdulalim Alkatea (C), Hilda Glansholm (C), Ulf Hammarlund (C), Ingrid Engström (C), Sara Lidqvist (KD), Gisela Wood (L) och Aina Mattsson (L).

Personalkostnadskompensation, internränta och återrapportering av uppdrag

Meit Fohlin (S) tillstyrker regionstyrelsens förslag till beslut i övrigt, gällande personalkostnadskompensation, internränta och återrapportering av uppdrag. I detta instämmer Andreas Unger (M), Oscar Lindster (S), Mariette Nicander (M), Filip Reinhag (S) och Rolf Öström (M).

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag gällande personalkostnadskompensation, internränta och återrapportering av uppdrag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2025-02-17 § 4
Samtliga nämnders Mål och budget 2026-2028
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-19
Regionstyrelsen 2025-05-26 § 270

Skickas till

Samtliga nämnder
RS 2025/511